

TEHLİKELİ KİMYASALLAR YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi: 11.07.1993
Değişiklik:
Resmi Gazete Tarihi: 03.11.1999
Resmi Gazete Tarihi: 20.04.2001
Resmi Gazete Tarihi: 25.07.2001
Resmi Gazete Tarihi: 06.11.2001
Resmi Gazete Tarihi: 02.03.2007
Resmi Gazete Tarihi: 18.01.2008

Resmi Gazete Sayısı: 21634
Resmi Gazete Sayısı: 23865
Resmi Gazete Sayısı: 24739
Resmi Gazete Sayısı: 24473
Resmi Gazete Sayısı: 24575
Resmi Gazete Sayısı: 26450
Resmi Gazete Sayısı: 26760

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- (Değişik: R.G. 20.04.2001/24379' da yayımlanan Yönetmelik, m.2) Bu Yönetmeliğin amacı, tehlikeli kimyasalların kontrol altına alınarak olumsuz etkilerinden çevre ve insanın korunmasına yönelik idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- (Değişik: R.G. 20.04.2001/24379' da yayımlanan Yönetmelik, m.3) Bu Yönetmelik,

- Tehlikeli kimyasalların tespiti, sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlanmasına ilişkin usul ve esasları,
- Tehlikeli kimyasalların üretimi, depolanması, taşınması faaliyetlerine ilişkin esasları,
- Tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşyanın kullanımı ve piyasaya arzına ilişkin esasları,
- Kimyasalların ithalat ve ihracatına ilişkin usul ve esasları,
- Tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşya ile iştilal olunmasına ilişkin hükümleri,
- Kimyasallar ile tehlikeli eşyanın piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin hükümleri,
- (Ek bent: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.1) Güvenlik Bilgi Formlarının hazırlanmasına ve dağıtımına ilişkin usul ve esasları, kapsar.

(*) Bu Yönetmeliğin adı, 20.04.2001 tarih ve 24379 sayılı Resmî Gazete' de yayınlanan Yönetmeliğin 1. maddesi ile "Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği" olarak değiştirilmiştir.

Aynı Resmî Gazete' de yayınlanan Yönetmeliğin 7. maddesi ile yönetmelik ve eklerinde geçen "Zararlı Madde ve/veya Ürünleri" ibareleri ile "Zararlı Kimyasal Madde ve/veya Ürünleri" ibareleri "Tehlikeli Madde ve Müstahzarları" şeklinde, "Zararlı Madde" ibareleri "Tehlikeli Madde" şeklinde, "Ara işletmecisi" ibareleri "Dağıtıcı" olarak değiştirilmiştir.

Ancak,

- Son ürün konumunda kullanıcıya ulaşan;
  - İnsan sağlığı ve veteriner amaçlı kullanılan tıbbi müstahzarlar,
  - Kozmetikler,
  - Atık madde ve karışımları ile tehlikeli eşya atıkları,
  - Gıdalar,
  - Hayvan yemleri,
  - Pestisitler,
  - Radyoaktif maddeler ve radyoaktif madde içeren müstahzarlar ile eşya,
  - Patlayıcılık ve piroteknik etki elde etmek amacı ile piyasaya arz edilen patlayıcılar ile harp levazımatı ve infilak malzemeleri,
- Taşımacılığa ilişkin sınıflandırma, etiketleme ve ambalajlama kuralları, bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik 2872 sayılı Çevre Kanunu' nun 13 üncü maddesi ve 443 sayılı Çevre Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2 nci maddesinin (j) ve (k) bentleri ve 9 uncu maddesinin (d) bendi gereğince hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (Değişik: R.G. 20.04.2001/24379' da yayımlanan Yönetmelik, m.4) Bu Yönetmelikte geçen terim ve kavramlardan; Bakanlık: Çevre Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatını,

İştilal: Tehlikeli kimyasal ve tehlikeli eşyanın üretimi, ithalatı, ihracatı, dağıtımı, taşınması, depolanması, kullanımı faaliyetlerinden herhangi biri ile uğraşılmasını,

Üretici: Kimyasal element ve/veya bileşiklerini veya bunların karışım ve/veya çözeltilerini kullanarak, herhangi bir yöntemle, herhangi bir formda tehlikeli kimyasal veya tehlikeli eşya hazırlayan, bunlara ticari adını veya markasını veren gerçek ve tüzel kişiyi,

İthalatçı: Kendi ihtiyacını karşılamak veya piyasaya arz etmek üzere tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın ithalatını gerçekleştiren gerçek ve tüzel kişiyi,

İhracatçı: Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın ihracatını gerçekleştiren gerçek ve tüzel kişiyi,

Dağıtıcı: Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın üretici veya ithalatçıdan kullanıcıya ulaşmasını teminen ara alım-satım işlemlerini yürüten gerçek ve tüzel kişiyi,

İşletme Müdürü: Tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşya ile iştilal eden tarafından bu yönetmelik hükümlerine uygun olarak yetkili ve sorumlu kılınan, yasaların öngördüğü şartları taşıyan kişiyi,

Piyasaya Arz: Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın, üretimi sonrası veya ithalatında gümrük idarelerince ilgisine teslimi sonrası, kullanımı veya satışı amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan ilk faaliyeti,

Piyasa Gözetimi ve Denetimi: Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın bu yönetmelik hükümlerine uygunluğunun kontrol altında tutulması, denetlenmesi faaliyetini,

Ürün: Kimyasal element ve/veya bileşiklerinin veya bunların karışım ve/veya çözeltilerinin kullanılması ile, üretici tarafından herhangi bir yöntemle, herhangi bir formda hazırlanan madde, müstahzar ve eşyayı,

Madde: Doğal halde bulunan veya bir üretim sonucu elde edilen, kararlılığını ve yapısını etkilemeden uzaklaştırılabilen çözücüler hariç, üretiminde kararlılığını sağlamak üzere kullanılan katkı maddeleri ile üretim işleminden kaynaklanan safsızlığı ihtiva eden kimyasal element ve bunların bileşiklerini,

Müstahzar: En az iki veya daha çok maddenin karışım veya çözeltilerini,

Tehlikeli Özellik: Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, çok toksik, toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özellikleri,

Tehlikeli Kimyasal: Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, çok toksik, toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip madde ve müstahzarları,

Patlayıcı Madde/Müstahzar: Atmosferik oksijen olmadan da ani gaz yayılımı ile ekzotermik reaksiyon verebilen ve/veya kısmen kapatıldığında ısınma ile kendiliğinden patlayan veya belirlenmiş test koşullarında patlayan, çabucak parlayan katı, sıvı, macunumsu, jelâtinimsi haldeki madde/müstahzarları,

Oksitleyici Madde/Müstahzar: Özellikle yanıcı maddelerle olmak üzere diğer maddeler ile de temasında önemli ölçüde ekzotermik reaksiyona neden olan madde /müstahzarları,

Çok Kolay Alevlenir Madde/Müstahzar: Çok düşük parlama noktası (0°C' den düşük) ve düşük kaynama noktasına (35°C' den düşük) sahip sıvı haldeki madde ve müstahzarlar ile oda sıcaklığı ve basıncı altında hava ile temasında yanabilen, gaz haldeki madde/müstahzarları,

Kolay Alevlenir Madde/Müstahzar: a) Enerji uygulaması olmadan, ortam sıcaklığında hava ile temasında ısınabilen ve sonuç olarak alevlenen,

b) Ateş kaynağı ile kısa süreli temasta kendiliğinden yanabilen ve ateş kaynağının uzaklaştırılmasından sonra da yanmaya devam eden katı haldeki,

c) Düşük parlama noktasına (21°C' nin altında) sahip olan sıvı haldeki,

d) Su veya nemli hava ile temasında, tehlikeli miktarlarda, çok kolay alevlenir gaz yayan madde/müstahzarları,

Alevlenir Madde/Müstahzar: Düşük parlama noktasına (21°C-55°C) sahip sıvı haldeki madde/müstahzarları,

Çok Toksik Madde/Müstahzar: Çok az miktarlarda bulunduğu, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde/müstahzarları,

Toksik Madde/Müstahzar: Az miktarlarda bulunduğu, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde/müstahzarları,

Tehlikeli Madde ve Müstahzarları: Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde/müstahzarları,

Aşındırıcı Madde/Müstahzar: Canlı doku ile temasında, dokunun tahribatına neden olabilen madde ve müstahzarları,

Tahriş Edici Madde/Müstahzar: Mukoza veya cilt ile direkt olarak ani, uzun süreli veya tekrarlanan temasında lokal eritem, eskar veya ödem oluşumuna neden olabilen, aşındırıcı olarak sınıflandırılmayan madde/müstahzarları,

Alerjik Madde/Müstahzar: Solunduğunda, cilde nüfuz ettiğinde aşırı derecede hassasiyet meydana getirme özelliği olan ve daha sonra maruz kalınması

durumunda karakteristik olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına neden olan madde/müstahzarları,

Kanserojen Madde/Müstahzar: Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde kanser oluşumuna neden olan veya kanser oluşumunu hızlandıran madde/müstahzarları,

Mutajen Madde/Müstahzar: Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında veya deriye nüfuz ettiğinde kalıtsal genetik hasarlara yol açabilen veya bu etkinin oluşumunu hızlandıran madde/müstahzarları,

Üreme İçin Toksik Madde/Müstahzar: Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde erkek ve dişilerin üreme fonksiyon ve kapasitelerini azaltan ve/veya doğacak çocuğu etkileyecek kalıtsal olmayan olumsuz etkileri meydana getiren veya olumsuz etkilerin oluşumunu hızlandıran madde/müstahzarları,

Çevre İçin Tehlikeli Madde/Müstahzar: Çevre ortamına girdiğinde çevrenin bir veya birkaç unsuru için kısa veya uzun süreli tehlikeler gösteren madde/müstahzarları,

Tehlikeli Eşya: Üretim işlemi sonucu herhangi bir formda hazırlanmış olup son ürün konumunda piyasaya arz edilen, kullanımı ile çevre ve insanı olumsuz yönde etkileyebilecek tehlikeli kimyasal ihtiva eden eşyayı,

(Ek tanım: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.2) Bilimsel Araştırma ve Geliştirme: Ürün geliştirmede yapısal özelliklerin, performans ve etkinliğin belirlenmesi için yapılan bilimsel araştırmalar da dahil olmak üzere kontrollü koşullar altında gerçekleştirilen bilimsel deney, analiz veya kimyasal araştırmayı,

(Ek tanım: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.2) Üretim Sürecinde Araştırma ve Geliştirme: Maddenin uygulama alanlarını test etmek üzere kullanılan pilot tesis veya deneme üretimi ünitesinde gerçekleştirilen üretim sürecinde maddenin geliştirilmesi için yapılan araştırma ve geliştirmeyi,

(Ek tanım: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.2) Polimer: Bir veya daha fazla türde monomer biriminin artarda sıralanması ile karakterize olan moleküllerden meydana gelen madde ile en az bir diğer monomer birimine veya diğer reaktana kovalent bağ ile bağlanmış en az üç monomer birimini içeren ve aynı moleküler ağırlıktaki moleküllerin bir basit ağırlıklı çoğunluğunun daha azından meydana gelen moleküllerin bir basit ağırlıklı çoğunluğunu kapsayan maddeyi, (Bu moleküller, molekül ağırlıklarına göre dağılmış olup, bu dağılımda molekül ağırlıklarındaki farklılıklar monomer biriminin sayısına bağlı olup, monomer birimi polimer içinde bulunan, reaksiyona girmiş haldeki monomeri ifade etmektedir.)

(Ek tanım: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.2) Risk:

Kimyasalların kullanım şartlarında ve/veya kimyasallara maruz kalınması halinde, kimyasalların çevre ve insan sağlığına zarar verme olasılığını ve ciddiyet derecesini,

(Ek tanım: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.2) Güvenlik: Kimyasalların kontrol altına alınmaz riskinden uzak olmayı,

(Ek tanım: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.2) Güvenlik Bilgi Formu: Tehlikeli kimyasalların; özelliklerine ilişkin detaylı bilgiler ile bulunduğu işyerlerinde kimyasalın özelliğine göre alınacak güvenlik önlemleri ve kimyasalın olumsuz etkilerinden çevre ve insan sağlığının korunmasına yönelik gerekli bilgileri içeren belgeyi,

(Ek tanım: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.2) Profesyonel Kullanıcı: Üreticiyi, tehlikeli kimyasal kullanan sanayiciyi, bilimsel araştırma ve geliştirme yapan ve üretim sürecinde araştırma ve geliştirme yapan gerçek ve tüzel kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Genel İlkeler

Kimyasal Maddelerin İthalatının Kontrolü

Madde 5- Çevrenin korunması yönünden zararlı etkileri olduğu bilinen kimyasal maddelerin ithalatının kontrolü yayınlanan tebliğler doğrultusunda yapılır.

Genel Koruma Görevi

Madde 6- Tehlikeli madde ve müstahzarlarıyla işteğal edenler ilgili tebliğlerde verilen kurallara ve bu Yönetmelikte adı geçen tehlikeli maddelerden kaynaklanan ve eklerde verilmekte olan "Özel Risk Durumları" ve bunlarla ilgili "Güvenlik Tavsiyeleri"ne etiket, ambalajlama, depolama ile ilgili diğer hükümlere uymak zorundadırlar.

Çevreye Yığın Halinde Bırakma

Madde 7- Tehlikeli madde ve müstahzarları, bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde ambalajlama ve depolama yapılmadan, çevreye yığın veya yığın oluşturacak şekilde bırakılamaz.

Ancak, yığılma zorunluluğu bulunduğu hallerde ilgili valiliğin izni alınarak;

a) Yığma ve yığından alma işlemlerinde, madde veya ürün türü, iş kolu ve kullanım amacına uygun yöntem, araç ve gereç kullanmak,

b) Madde veya ürünün çevrede olumsuz etkilere neden olacak şekilde komşu alanlara, havaya ve sulara karışmasını önlemek için ilgili mevzuat doğrultusunda gerekli önlemleri almak,

c) Hayvanlar, bitkiler ve bunların hayat sahalılarının tehlikeye sokulmaması için uygun önlemleri almak, şartlarıyla çevreye yığın halinde bırakmak mümkün olabilir.

Üretici ve İthalatçının Bilgi ve Beyan Verme Yükümlülüğü

Madde 8- Ülke sınırları içinde, ilgili tebliğler ve Ek-I kapsamında yer alan tehlikeli madde ve müstahzarlarıyla ile işteğal edenler, üretim ve fiili ithalat sonrası;

a) Bu Yönetmelik ve eklerin getirdiği hükümler çerçevesinde etiketleme, ambalajlama, depolama ve taşıma ile ilgili kurallara uyduğunu ispat etmekle,

b) Bakanlığın talep etmesi durumunda beyanda bulunmakla, yükümlüdür.

Beyan dosyasında bulunacak asgari bilgiler Ek-III' de verilmiştir.

Üretici ve ithalatçı gerek görüldüğünde beyan ettiği bilgilerin kanıtlarını da Bakanlığa vermekle yükümlüdür.

Bakanlık Ek-I kapsamında yer alan maddelerdeki değişiklikleri, Yönetmeliğin 44 üncü maddesinde oluşturulan Kimyasal Güvenlik Komisyonu'nun görüşleri doğrultusunda yapar.

Ek Bilgi Verme Yükümlülüğü

(1) **Madde 9-** Bakanlığın gerekli görmesi durumunda, ilgili tebliğler çerçevesinde başvuruda bulunanlar,

a) Mevcut bilimsel bilirkişi raporlarını,

b) İlgili deney metotlarını ve kaynağını,

c) Madde ve ürünü temsil eden örneğini,

d) Etiketleri veya taslakları ve güvenlik bilgi formlarını,

e) Beyan ettiği bilgilerin kanıtlarını

kapsayan ek bilgiyi vermek zorundadır.

Bakanlık, sunulan belgelerin yetersiz bulunması durumunda başvurudan ilâve deneyler, testler ve bunların sonuçlarını isteyebilir.

(1) - R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.7 ile madde metninde geçen "bilgi formu" ibareleri "Güvenlik Bilgi Formu" şeklinde değiştirilmiş, "kullanma talimatı" ibaresi kaldırılmıştır.

Ürünleri Kontrol Yükümlülüğü

Madde 10- Üretici, zararlı maddelere ilişkin test yöntemleri konusunda bir tebliğ çıkmıyaya kadar, geçici olarak, işteğal ettiği maddelerle ilgili verdiği beyanda belirttiği özellikleri sağlamak için yaptığı ölçümlerde ilgili ulusal ve uluslararası standart yöntemleri kullanmakla yükümlüdür.

Belgeleri Hazır Bulundurma Yükümlülüğü

Madde 11- Tehlikeli madde ve müstahzarları ile işteğal edenler, bunların piyasaya arzında, üretimi ve ticareti ile ilgili tüm bilgileri kaydetmekle, eski bilgilerle birleştirmekle ve incelemeye sunulacak biçimde düzenleyerek hazır bulundurmakla yükümlüdür.

Alıcının Bilgilendirilmesi

Madde 12- (Değişik madde başlığı ve madde: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.3) Tehlikeli kimyasallar ile tehlikeli eşyanın riskleri ve alınması gerekli güvenlik önlemleri hakkında, tehlikeli kimyasal ve tehlikeli eşyayı piyasaya arz eden üretici, ithalatçı ve dağıtıcı tarafından alıcı, kullanıcı ve depolayıcıların bilgilendirilmesi zorunludur.

Bu amaçla, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanmış etiket ve Güvenlik Bilgi Formları kullanılır.

Güvenlik Bilgi Formlarının profesyonel kullanıcılar ile tehlikeli kimyasalları depolayanlara iletilmesi zorunludur.

Alıcının bilgilendirilmesinden üretici, ithalatçı ve dağıtıcı müteselsilen sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Dağıtıcı ve İşletme Müdürünün Yükümlülükleri

Dağıtıcının Yükümlülüğü

Madde 13- (Değişik: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.4) Dağıtıcı, tehlikeli kimyasallar ile tehlikeli eşyanın alım ve satım işlerini yaparken aşağıdaki hükümlere uymak zorundadır.

- a) Dağıtıcı, üretici veya ithalatçıdan aldığı tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın yapısal özelliğini değiştiremez, etiket ve Güvenlik Bilgi Formlarında değişiklik yapamaz, okunamaz duruma getiremez.
- b) Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın, birim ambalaj miktarını değiştirerek satışa arz etmek isteyen dağıtıcılar tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın üreticisi tarafından hazırlanmış etiket bilgilerini ve Güvenlik Bilgi Formlarını kullanmak ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak etiketleme ve ambalajlama yapmak zorundadır.
- c) Dağıtıcı, Güvenlik Bilgi Formunun kullanıcıya ulaşabilmesini sağlamak amacıyla, Türkçe hazırlanmış Güvenlik Bilgi Formunu tehlikeli kimyasalı aldığı kişiden temin ederek tehlikeli kimyasalı sattığı kişiye vermekle, tehlikeli kimyasalı Yönetmelik hükümlerine uygun olarak depolamak, taşımak veya taşınmasını sağlamakla, istenmesi halinde alış ve satış ile ilgili bilgi ve belgeler ile birlikte faturanın bir kopyasını Bakanlığa vermekle yükümlüdür.

Alıcının Bilgilendirilmesi

Madde 14- R.G. 20.04.2001/24379' da yayımlanan Yönetmelik, m.8 ile yür. kld.

İşletme Müdürünün Yükümlülükleri

Madde 15- İşletme müdürü denetim sırasında her türlü bilgiyi vermek ve gereken kolaylığı sağlamakla yükümlüdür.

İşletme müdürü tehlikeli madde veya müstahzarların üretimi, depolanması, taşınması, etiketlenmesi ve ambalajlanması ile ilgili önlemleri bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda yerine getirmek zorundadır.

Bu madde ve ürünlerin üretimi sırasında ortaya çıkabilecek tehlikeler konusunda önlemler almakla, idarenin tehlikeli madde ve müstahzarlar için istediği bilgileri gerçeğe uygun olarak hazırlamak ve saklamakla, bu Yönetmeliğe bağlı olarak çıkarılacak tebliğleri izlemek ve uygulanmasını sağlamakla yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Etiketlemede Uygulanacak Kurallar

Etiketleme Zorunluluğu

Madde 16- Tehlikeli madde veya müstahzarları ile iştilgal edenler, bunların özelliklerine göre etiketlenmesinden sorumludur. Üreticiler, bu bölümde verilen etiketleme ile ilgili kurallara uymak zorundadır.

Etiketlerde Bulunması Gerekli Hususlar

Madde 17- Etiketlerde;

- a) Üreticinin adı ve adresi,
  - b) Maddenin kimyasal ve ticari adı, kapalı formülü,
  - c) Ürünlerin, ticari adı, amaçlanan kullanım alanları ve içeriğine giren maddelerin tehlike sembolleri,
  - d) Özel tehlikelere karşı dikkat çekici, "çok şiddetli patlayıcı", şiddetli zehir gibi ibareler, güvenlik tavsiyeleri (Ek-VII' e göre zararlı maddelere ait özel riskler (R) ve güvenlik önlemlerinin (S) ilgili olanlarının içinde seçilmiş) alınabilecek tedbirler hakkında özlü bilgiler, Ek-II' de verilmiş olan zararlı maddeyi tanımlayan özellikler,
  - e) Ek-IV' de, tek tek maddeler için verilen tehlike işaretlerinden ilgili olanlar,
  - f) Kimyasal tanımı ve etkin maddesinin yüzdesi,
  - g) Diğer katkı maddeleri ve en azından bunların grup tanımları, bulundurulur.
- Etiketlerde çevre ve insan sağlığı için tehlike durumları ve korunma önlemleri işaretlerle gösterilir. Ek-IV' de verilen işaretler dışında işaret kullanılamaz.

Uyulması Gerekli Hususlar

(1) **Madde 18-** 04.09.1988 tarih ve 19919 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'ne göre kanalizasyona veya sulara atılması yasak olan maddelerin etiketlerinde bu durum açık olarak belirtilir.

Etiketlerde "zehirsizdir", "sağlığa zararsızdır", "talimata uygun kullanılırsa zararsızdır" gibi tehlikeye karşı kayıtsızlaştırıcı ifadeler kullanılamaz.

Paketlenmiş olarak piyasaya sürülen madde veya ürünlerde etiketler, paketlere yapıştırılmış olmalıdır. Paketler İkinci bir ambalaj içine konuyorsa, etiket bu ambalajlar üzerine de yapıştırılır. Ancak, şeffaf ikinci ambalaj kullanıldığında, içteki etiketin net olarak okunabilmesi durumunda ikinci ambalaja etiket konulması zorunlu değildir.

Özellikleri yeterince belirlenmeyen maddelerin etiketleri üzerine "bu maddenin çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkisi ile ilgili araştırmalar devam etmektedir" ibaresi yazılır.

Ek-VI' da verilen kanser yapıcı maddeler listesine giren madde ve ürünlerin etiketleri üzerine, diğer bilgilerin yanı sıra "dikkate kansere neden olabilir" ibaresi yazılır.

(Ek fıkra: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.5) Etiketler, piyasaya arz edilen tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşya için Türkçe, ihraç edilen tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşya için ihraç edilen ülkenin resmi dillerinden birinde hazırlanır.

Aerosol Paketlerinde Etiketleme

Madde 19- Aerosol paketleri ve kaplarına yapıştırılan etiketlerde diğer bilgilerin yanı sıra,

- a) "Kutu basınçlıdır", "Güneş altında bırakmayınız", "50°C' nin üzerindeki sıcaktan koruyunuz", "Boş kutuları zorlayarak açmayınız", "Ateşe atmayınız", Aleve veya akkor halindeki maddelere püskürtmeyiniz,
- b) Bileşiminde yanmaya ve kolay alev almaya neden olabilecek yanıcı madde içerenler için "yanıcıdır" veya "kolay alev alır", ibarelerinin de yazılması zorunludur.

Etiketleme Şartları

(1) **Madde 20-** Tehlikeli madde veya müstahzarlarının etiketlerinin boyutları, ambalaj kaplarının hacimlerine göre, aşağıda verilmiştir.

- a) 0,25 litreye kadar uygun görülecek büyüklükte,
- b) 0,26-3,0 litre arası için en az 52 mm x 74 mm,
- c) 3,1-50 litre arası için en az 74 mm x 105 mm,
- d) 51-500 litre arası için en az 105 x 148 mm,
- e) 500 litreden büyük olanlar için en az 148 mm x 210 mm.

Tehlike sembolleri, portakal sarısı zemin üzerine siyah baskı ile verilir. Her tehlike sembolü en az 1 cm² alana sahip olup, işaretin yapılacağı yüzeyin en az onda birini kaplar. Belli bir tehlike sınıfı için kullanılan sembol bir başka tehlike sınıfını da içeriyorsa bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinin (e) bendinde öngörülen tehlike içermeyen sembollerinden bazıları eğer yer müsait değilse etiketlere konmayabilir.

Etiketler, bu Yönetmelikte belirtilen hususlar dışında, sağlık, güvenlik gibi alanlardaki yönetmeliklerin ilgili hükümleri gereği zorunlu semboller ve bilgileri de tamamlayıcı olarak bulundurulur.

Etiketler, ambalajın bir veya birkaç yüzüne, ambalaj normal konumunda dururken etiketteki bilgiler okunabilecek şekilde yapıştırılır. Etiket ambalaj yüzeyine yapıştırılması, ambalajın boyutları veya cinsi nedeniyle mümkün değilse, etiketleme ambalaja bağlı bir plaka şeklinde yapılır. Etiket dış etkenlerden ve ambalaj içindeki maddeden etkilenerek ambalaj üzerinden çıkmaması veya kullanılmışsa plakanın kopmaması için gerekli önlemler alınır.

Yanıcı ve kolay tutuşan maddelerin 0,25 litreyi geçmeyen ambalajlarının etiketlerinde, maddenin bu özelliği ile ilgili olarak dikkat çekici ibarelerin ve alınması gerekli önlemlerin etikete yazılması şartı aranmaz. Ancak diğer yollarla bu hususların vurgulanması zorunludur.

(1) - R.G. 20.04.2001/24379' da yayımlanan Yönetmelik, m.5 ile ikinci ve üçüncü fıkralarda geçen "tehlike işaretleri" ibaresi "tehlike sembolleri", "zorunlu işaretler" ibaresi "zorunlu semboller" olarak değiştirilmiştir.

Kullanma Talimatı

Madde 21- R.G. 20.04.2001/24379' da yayımlanan Yönetmelik, m.8 ile yür. kld.

Güvenlik Bilgi Formu

Madde 22- (Değişik madde başlığı ve madde: R.G. 06.11.2001/24575' de yayımlanan Yönetmelik, m.6) Güvenlik Bilgi Formunun hazırlanması ve dağıtımında aşağıdaki kurallara uyulması zorunludur.

a) Güvenlik Bilgi Formu, Yönetmelik hükümlerine göre, tehlikeli olduğu belirlenen madde ve müstahzar ile en az bir tehlikeli madde ihtiva eden müstahzarın üreticisi tarafından hazırlanır.

b) Profesyonel kullanıcılar tarafından talep edilmesi halinde, Yönetmelik hükümlerine göre tehlikeli olarak sınıflandırılmasa dahi, işyeri ortamı maruz kalma limitleri belirlenmiş veya çevre ve insana zarar verecek özellik gösteren maddelerden en az birini içeren müstahzarlardan, bu tür maddelerden en az birini veya bir kaçını ayrı ayrı;

(1) ≥ 1 % (ağırlıkça) miktarda içeren gaz halinde olmayan,

(2) $\geq 0,2$ % (hacimce) miktarda içeren gaz halinde olan, müstahzarın

Güvenlik Bilgi Formu, bu müstahzarın üreticisi tarafından ayrıntılı bilgiler içerecek şekilde hazırlanır ve talep edene iletilir.

c) Güvenlik Bilgi Formu, üretici tarafından;

1) Her tehlikeli madde, tehlikeli müstahzar veya en az bir tehlikeli madde ihtiva eden müstahzar için ayrı ayrı hazırlanır,

2) Teknik gelişmelere ve bilimsel araştırmalara bağlı olarak güncelleştirilir,

3) Tehlikeli kimyasalın üretim sonrası ilk teslimatı sırasında veya mümkünse teslimat öncesi,

4) İkinci veya takip eden teslimatlarında talep edilmesi halinde, alıcıya ücretsiz olarak yazılı metin halinde verilir veya elektronik ortamda iletilir.

Güvenlik Bilgi Formu; piyasaya arz edilen kimyasallar için Türkçe, ihraç edilen kimyasallar için ihraç edilen ülkenin resmi dillerinden birinde hazırlanır.

Güvenlik Bilgi Formunun yeni bilgiler ışığı altında güncelleştirilmesi halinde; güncelleştirilmiş form, güncelleştirme tarihinin 12 ay öncesine kadar geçen sürede, tehlikeli kimyasalın verildiği kullanıcılar ile depolayana güncelleştirme tarihini takip eden 3 ay içinde iletilir ve formda değişiklik tarihi ve kaçınıcı değişiklik olduğu belirtilir.

İthal edilen kimyasalların Güvenlik Bilgi Formu, ithalatçısı tarafından üreticisinden temin edilerek Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlandıktan sonra, tehlikeli kimyasalın ilk teslimatı sırasında veya mümkünse teslimat öncesi, ikinci veya takip eden teslimatlarında talep edilmesi halinde alıcıya ücretsiz olarak Türkçe yazılı metin halinde verilir veya elektronik ortamda iletilir.

İthal edilen kimyasalların Güvenlik Bilgi Formlarının ithalatçısı tarafından üreticisinden temin edilememesi halinde, ithalatçı ithal ettiği kimyasallar için bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak Güvenlik Bilgi Formunu hazırlamakla yükümlüdür.

Güvenlik Bilgi Formunda bulunması gereken asgari bilgiler ile formun düzenlenmesinde uyulacak usul ve esaslar Bakanlıkça yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ambalajlama, Depolama ve Taşıma

Yükümlülükler

Madde 23- Tehlikeli madde ve müstahzarlarının ambalajlanması, depolanması, taşınması işlerinden biri veya birkaçı ile iştigal edenler bu Yönetmelik hükümlerine tabidir. Bu işlerin ücret karşılığı üçüncü kişi veya kuruluşlara yaptırılması durumunda da, işveren kişi veya kuruluş, iştigal edenle birlikte müteselsilen sorumludur.

Ambalajlama Zorunluluğu

Madde 24- Tehlikeli madde ve müstahzarlar, bu Yönetmeliğin 27 nci maddesindeki hükümlere uyularak, normal depolama ve taşıma şartlarında, sızma, kaçak, dökülme, bulaşma ve benzeri yollarla ambalaj dışına çıkmaları önlenecek şekilde ambalajlandıktan sonra piyasaya arz edilebilir.

Piyasaya arz şekli özel mevzuata tabi madde ve ürünler için, yukarıdaki hükümlere uyulması gerekmez.

Ambalajlanmamış madde ve ürünlerin taşınması ve depolanması ile iştigal edenler, piyasaya arz şekli özel mevzuata tabi madde ve ürünler ile ilgili durumlar dışında, ilgili idareden özel izin alırlar.

Ambalajsız Taşıma ve Depolama

Madde 25- Bir başka ürün üretiminde hammadde, ara madde olarak kullanılacak veya yakıt olarak piyasaya sürülmek istenen madde ve ürünlerin;

- a) Çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek uygun sistem ve araçlarla taşınması ve depolanması,
- b) Araç ve depo yerinin kapalı sistem olması durumlarında ambalajsız depolama ve taşımaya izin verilebilir.

Ambalaj Kapılarının Genel Görünümü

Madde 26- Tehlikeli madde ve müstahzarlarının içine konduğu kapların genel görünümü aşağıdaki gibi olmalıdır:

- a) Ambalajların şekli ve etiketleri, genel görünüm ve kapsamları açısından, gıda maddelerinin ambalajları ile aynı veya karıştırılabilir benzerlikte seçilemez.
- b) Bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre hazırlanan etiketler ambalaj kapları üzerinde uygun olarak yerleştirilir.

Ambalajlama Şartları

Madde 27- Tehlikeli madde ve müstahzarlarının ambalaj kaplarına konulmasında Ek-V' de verilen kurallar yanında aşağıdaki genel kurallara uyulması zorunludur.

- a) Ambalajlanan madde, ambalaj kabının dışına bulaşmamalıdır.
- b) Ambalaj kabı, içine konulan maddeden etkilenmemeli, onun özelliklerini değiştirmemelidir.
- c) Sıvı halinde madde ve ürünlerin ambalajlanmasında, ısıl genleşmeler sonucu, patlama, yırtılma gibi istenmeyen durumların önüne geçilebilmesi için, kaplarda boş hacim bırakılmalıdır.
- d) Hava yolu ile taşınacak her türlü ambalaj kabının hava basıncı değişimlerin etkisiyle karşılaştığında dayanıklı olacak şekilde tasarlanması gerekir.
- e) Maddenin ambalajlanmasında iç içe kaplar kullanılmışsa, iç kaptan dış kaba sızma olmamalıdır. Cam, Seramik, gibi kırılğan malzemeden yapılmış iç kaplar ile ambalajlamada, kırılmanın önlenmesi için iç ve dış kaplar arasında şok direncine sahip uygun destekleme malzemeleri kullanılmalı veya benzeri önlemler alınmalıdır.
- f) Birbiri ile şiddetli reaksiyon veren maddeleri taşıyan iç kaplar aynı dış kap içinde depolanamaz ve taşınmaz.
- g) Çok tehlikeli oldukları için bir sıvı ile ıslatılarak veya seyreltilerek korunması gereken maddelerin ambalajlanmasında, kaçakları tamamen önleyecek tasarımlar kullanılır ve yeterli önlemler alınır.
- h) Taşıma ve depolama sırasında sıcaklığın artması, hava basıncı değişimi, çalkalanma, gibi nedenlerle, kap içindeki madde tehlikeli boyutlarda gaz oluşturuyor ve basıncı artırıyor, fazla gazı dışarı atarak otomatik basınç ayarlamasını sağlayacak sistemler takılmış kaplar kullanılmalıdır. Ancak, çıkan gazın tehlikeli ve zararlı olması durumunda, tehlikeyi önleyici başka önlemlerin alınması gerekir.
- i) Ambalaj olarak kullanılacak her türlü madde, malzeme ve araç, kullanım amacına uygun fonksiyon testlerinden geçirilir.
- j) Üretici ithal ettiği veya ürettiği madde ve ürünün taşınmasından kaynaklanan ambalaj malzemesinin, ilgili yönetmelikler uyarınca, en aza indirilmesi veya bertaraf edilmesinden yükümlüdür. Üretici bu durumda sorumluluğu başkasına devredemez ve gerekli harcamaları karşılamakla yükümlüdür.

Taşıma

Madde 28- Tehlikeli madde ve müstahzarlarının taşınması konusunda yürürlükteki mevzuat hükümleri uygulanır.

Depolama

Madde 29- Tehlikeli madde ve müstahzarları, özellikleri, depolamaları ve diğer şekillerdeki iştigalleri sırasında arz edebilecekleri tehlikenin cinsine göre Ek-VIII' de verilen sınıflara ayrılmıştır. Tehlikeli kimyasal madde ve müstahzarlarını üretenler, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde depolama yapmakla yükümlüdür. Bu maddelerin kötü amaçlı veya sorumsuz kişilerin eline geçmemesi ve amaç dışında kullanılmaması için gerekli önlemler, işletme müdürü, serbest bölgelerde serbest bölge müdürleri tarafından alınır.

Tehlikeli kimyasal madde ve müstahzarlarının bulunduğu depolar, depolanan maddenin oluşturabileceği zararlar göz önüne alınarak, gerekli ısı, izolasyon, yıldırımdan koruma, havalandırma, alarm, yangın söndürme, gibi sistemler ile donatılır ve amacına uygun malzemelerle inşa edilir.

Depolara ve bunların yakınına, depolanan madde veya ürünlerinin yükleme, boşaltma ve kullanımları sırasında ortaya çıkabilecek tehlikeler ve bu tehlikelere karşı korunma önlemleri ile ilgili uyarı işaretleri ve yazıları asılır.

Tehlikeli madde ve müstahzarları, ilaç, hayvan ilacı, gıda maddesi, hayvan yemi ve bunların katkılı maddeleri ile aynı depolara konulamaz.

Ek-IV' de verilen işaretlerden korozif, az zehirli ve tahriş edici özelliği ile etiketlenmiş olan madde ve ürünlerin depolanmasında, insan ve çevre sağlığı açısından işletmede gerekli yerlerde uyarı levhaları bulundurulur.

Ek-IV' de verilen işaretlerden çok zehirli özelliği ile etiketlenmiş olan madde ve ürünler kilitli mekanlarda depolanır. Bunların depolanması ile sorumlu kişiler, işletme müdürü ve konu ile ilgili personel dışındaki kişilerin bu maddelerle iştigalini önlemek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

Akaryakıt istasyonlarında satılan madde ve ürünler için kilitli mekanlarda depolama şartı aranmaz.

ALTINCI BÖLÜM

İdarenin Görevleri

Beyanların Değerlendirilmesi

Madde 30- Bakanlık, gerek gördüğü hallerde talep ettiği Ek-I' de yer alan tehlikeli madde ve müstahzarları ile ilgili beyanları bu Yönetmelik hükümlerine göre değerlendirir.

Denetim

Madde 31- Tehlikeli madde ve müstahzarların ticareti, üretimi, ambalaj ve etiketlenmesi, depolanması, taşınması ile iştigal edenlerin Yönetmelik hükümlerince denetlenmesiyle Bakanlık yetkilidir. Bakanlık, gerek görüldüğünde, söz konusu maddelerle ilgili deneylerin yurt içinde veya yurt dışında yeniden yaptırılmasını sağlar.

Denetimler sırasında kurum, kuruluş ve işletmelerden elde edilen bilgi ve belgeler başka amaçlar için kullanılamaz.

Fiili İthalatın Kontrolü

Madde 32- İthalatının kontrolü tebliğlerle yapılan tehlikeli madde ve müstahzarların fiili ithalatı sırasında beyan edilen bilgilere uygun nitelikte olduğu Ek: IX' da verilen kriterlere göre değerlendirilir. Beyana uygun olmadığı tespit halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 2 nci maddesi gereğince durum Çevre Bakanlığı'na bildirilir.

Piyasanın Denetlenmesi

Madde 33- Bakanlık, piyasada bulunan tehlikeli madde ve müstahzarlarını, gelişi-güzel örnekler olarak veya üretici ve ara işletmeciden örnekler isteyerek denetler.

Piyasa Denetiminin Yürütülmesi

Madde 34- Piyasanın denetlenmesinde tehlikeli madde ve müstahzarların bileşimi, etiketi ve güvenlik bilgi formunda bu Yönetmelik ve eklerinde verilen kurallara uyulup uyulmadığı göz önünde bulundurulur.

Denetimi yapan, üreticiyi, ithalatçıyı veya piyasayı denetlemek amacı ile örnek alırken, örnek alma teknikleriyle ilgili Türk Standartları Enstitüsü tarafından belirlenen yöntemlere uyar.

İdari Ceza Verme Yetkisi

Madde 35- Piyasa denetlemesinde bu Yönetmelik' te belirtilen hükümlerin yerine getirilmediğinin anlaşılması durumunda, üretici ve ara işletmecinin ikametgâhının veya işyerinin bulunduğu yerin mülki idare amiri, Çevre Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca idari ceza verme yetkisine sahiptir.

Alınan Örneklerin Ücreti

Madde 36- Denetleme için gerekli örnekler, üretici, tehlikeli kimyasal madde ve müstahzarları ile işteğal edenler tarafından denetleme makamına ücretsiz olarak verilir.

Denetlemelerde yapılan araştırma ve test harcamalarını da tehlikeli kimyasal madde ve müstahzarları işteğal edenler karşılar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Özel Hükme Tabi Maddeler

Asbest Kullanımı İle İlgili Hükümler

Madde 37- (Değişik: R.G. 25.07.2001/24473' da yayımlanan Yönetmelik, m.1) Asbest lifleri ve asbest lifleri ihtiva eden topraklara ilişkin olarak aşağıdaki hususlara uyulması zorunludur.

Amfibol grubu asbest lifleri olarak tanımlanan;

- a) Krosidolit, CAS No 12001-28-4
- b) Amozit, CAS No 12172-73-5
- c) Antofillit, CAS No 77536-67-5
- d) Aktinolit, CAS No 77536-66-4
- e) Tremolit, CAS No 77536-68-6

türü asbest lifleri çıkarılamaz, üretilemez, herhangi bir ürün üretiminde ve üretim dışında herhangi bir amaçla kullanılamaz, satış ve kullanım amacıyla piyasaya arz edilemez.

Amfibol grubu asbest liflerini ihtiva eden ürünler kullanım amacıyla piyasaya arz edilemez ve kullanılamaz.

Serpantin grubu asbest lifi olarak tanımlanan krizotil türü asbest, CAS No:12001-29-5 (Beyaz asbest);

- a) Oyuncakların,
- b) Püskürtme yolu ile kullanılacak malzeme ve müstahzarların,
- c) Perakende olarak halka satılan toz halindeki nihai ürünlerin,
- d) Tütün içmek için kullanılan pipo, ağızlık, sigara filtresi gibi ürünlerin,
- e) Katalitik filtreler ve sıvılaştırılmış gaz ile çalışan katalitik ısıtıcılarda kullanılan yalıtım gereçlerinin,
- f) Boyalar ve cilaların/vernüklerin,
- g) Sıvılar için kullanılacak filtrelerin/süzgeçlerin,
- h) Kaplama ağırlığının % 2' sinden fazla olacak şekilde, yol yüzey kaplamalarının,
- i) Sıvalar, koruyucu kaplamalar, dolgular, sızdırmazlık malzemeleri, bağlayıcılar, zamklar, tutkallar, yapıştırıcılar, dekoratif tozlar ve apre malzemelerinin,
- j) Yoğunluğu 1 g/cm³' den az olan yalıtım veya ses geçirmezlik malzemelerinin,
- k) Hava filtreleri/süzgeçleri ve doğal gaz veya havagazi isale, dağıtım ve kullanımında kullanılan filtrelerin/süzgeçlerin,
- l) Plastik yer ve duvar kaplamalarının altına konacak yalıtım astarlarının,
- m) Tüketiciye sunulduğunda, ortama lif yayılmasını önleyecek şekilde muameleye tabi tutulmayan tekstil ürünlerinin,
- n) Çatı keçelerinin,

(İlave 02.03.2007 tarih 26450 sayılı Resmi Gazete) o) Oluklu levhaların, levhaların, panoların ve karoların,

(İlave 18.01.2008 tarih 26760 sayılı Resmi Gazete) p) Contalık levhaların, contaların,

(İlave 18.01.2008 tarih 26760 sayılı Resmi Gazete) r) Debriyaj ve fren balatası üretiminde kullanılan iplerin,

(İlave 18.01.2008 tarih 26760 sayılı Resmi Gazete) s) Balata hammaddesinin ve balataların,

üretiminde kullanılamaz.

Krizotil türü asbest liflerinin kullanım hükümlerine uymayan ürünler kullanım amacıyla piyasaya arz edilemez ve kullanılamaz.

Amfibol grubu asbest lifi ihtiva eden topraklar ile serpantin grubu asbest lifi ihtiva eden topraklar çıkarılamaz, satış ve kullanım amacıyla piyasaya arz edilemez,

özellikle;

- a) Badana ve sıva, çatı ve zemin toprağı şeklinde taban ve çatı örtüsü,
  - b) Yol, pekmez, çanak, çömlek yapımında katkı malzemesi,
  - c) Çocuk pudrası,
- olarak kullanılamaz.

Asbest Kullanımı İle İlgili Kısıtlamalar

Madde 38- R.G. 25.07.2001/24473' da yayımlanan Yönetmelik, m.2 ile yür. kld.

Asbestli Ürünlerin Etiketlenmesi ve Ambalajlar İle İlgili Kurallar

Madde 39- 1. Asbest içeren bütün ürünler veya paketler aşağıda tanımlanan etiketleme kurallarına uymalıdır.

a) Etiket en az 5 cm. yüksekliğinde 2.5 cm genişliğinde olmalıdır.

b) Etiket iki bölümden oluşmalıdır.

- Üst kısımda ($h_1 = \% 40 H$) siyah zemin üzerine beyaz olarak yazılmış "a" harfi bulunmalıdır.

- Alt kısımda ($h_2 = \% 60 H$) kırmızı zemin üzerine siyah veya beyaz olarak büyük harflerle "DİKKAT ASBEST İÇERİR" ve küçük harflerle "asbest tozunun solunması sağlık için tehlikelidir" ve "güvenlik tavsiyelerini inceleyiniz" cümleleri açık bir şekilde bulunmalıdır (bkz. Şekil 1).

Siyah zemin üzerine beyaz "a"		"a"
$h_1 = \% 40$		DİKKAT ASBEST İÇERİR
H		Asbest tozunun solunması sağlık için tehlikelidir. Güvenlik tavsiyelerini inceleyin.
Kırmızı zemin üzerine beyaz veya siyah standart kelimeler ile yazılacak		
$h_2 = \% 60$		

Şekil 1: Asbestli ürün veya paketlerde kullanılacak etiket

c) Eğer ürün krosidolit minerali içeriyorsa büyük harflerle yazılan "DİKKAT ASBEST İÇERİR" cümlesi "KROSİDOLİT İÇERİR-MAVİ ASBEST" şeklinde yazılmalıdır.

d) Etiketün ürün üzerine doğrudan baskısı söz konusu ise kontrastı sağlamak için etikette tek renk kullanımı yeterlidir.

2) Önceki bölümde tanımlanan etiket aşağıdaki kurallara uygun olarak kullanılmalıdır.

a) En küçük birimlerde bile etiket bulunmalıdır. Asbest veya asbestli bileşenler içeren paketler aşağıda verilen şekillerden biri ile etiketlenebilir;

- Paket boyu yeterli büyüklükte ise etiket, pakete sabit bir şekilde yapıştırılır veya pakete doğrudan baskı ile yerleştirilir.

- Paket boyu etiket yapıştırma veya doğrudan baskıya imkan vermiyorsa, etiket pakete kopmayacak şekilde bağlanır.

c) Asbest ve asbest içeren ürünlerin paketlerinde, ürünün asbest olduğunu tanımlayan etiket dışında uygun tehlike işaretleri ve semboller yönetmeliğe uygun olarak etiket halinde temiz, okunaklı ve silinmeyecek şekilde hazırlanıp, paket üzerine yapıştırılmalı, basılmalı veya bağlanmalıdır.

d) Paketlenmesi uygun olmayan asbest içeren ürünler için etiket yukarıda belirtildiği gibi hazırlanır, ya doğrudan yapıştırılır ya baskı ile yerleştirilir ya da bağlanır.

Asbestle temas etmiş her türlü ambalaj malzemesi başka amaçla kullanılamaz.

Bu tür ambalaj malzemeleri, daha büyük bir plastik torbada biriktirilerek asbestli atıkların bertarafı ile ilgili kurallar doğrultusunda bertaraf edilmelidir.

Asbest Liflerinin Depolanması

Madde 40- (Değişik madde başlığı ve madde: R.G. 25.07.2001/24473' da yayımlanan Yönetmelik, m.3) Asbest lifleri, depolandığı yerlerde ortama toz ve lif saçılmasını önleyecek tedbirler alınarak, diğer tehlikeli kimyasallar ve malzemelerden ayrı olarak depolanır.

Polihalojenli Bifeniller ve Terfenillerin Kullanımı İle İlgili Hükümler

Madde 41- Polihalojenli bifenil ve terfenilleri ve bunların karışımlarını ihtiva eden malzeme ve ürünler 01.01.1996 tarihinden itibaren kullanılamaz. Bu tarihe kadar Madde 42' de verilen kullanım kısıtlamalarına uyulur.

Polihalojenli Bifeniller ve Terfeniller ve Bunların Karışımları İle İlgili Kısıtlamalar

Madde 42- Bu maddelerin 01.01.1996 tarihine kadar kullanılmalarında aşağıdaki hükümlere uyulur.

Mono ve dikloro bifeniller hariç, poliklorlu bifeniller, poliklorlu terfenilleri ve bunları ağırlıkça % 0.1 den daha fazlasını içeren karışımlar aşağıdaki kategoriler dışında kullanılamaz.

- Kapalı sistemli elektrikli cihazlar (transformatör, resistör ve indüktör)

- Büyük yoğunlaştırucular (toplam ağırlığı 1 kg veya daha büyük olanlar)

- Küçük yoğunlaştırucular (klorür içerikleri % 43' den fazla olmayan ve

% 3,5' den fazla penta ve daha yüksek klorlanmış bifenil içermeyen poliklorobifeniller).

- Kapalı devre ısı transfer cihazlarında kullanılan ısı transfer sıvıları (gıda, ilaç hayvan yemi ve diğer veterinerlik ürünlerinin işlendiği durumlar dışında)

- Yeraltı kazı ekipmanları ve elektrolitik alüminyum üretimindeki cihazlarda kullanılan hidrolik sıvılar

- Diğer ürünlere dönüştürülmek üzere başlangıç veya ara basamaklarda,

Deri ile temas eden tekstil ürünlerinde polibromlu bifeniller kullanılmaz.

Cıva Kullanımı İle İlgili Hükümler

Madde 43- (Değişik madde başlığı ve madde: R.G. 03.11.1999/23865' de yayımlanan Yönetmelik, m.1) Cıva kullanımında aşağıdaki hususlara uyulması zorunludur.

01.06.2000 tarihinden itibaren son ürün konumunda kullanıcıya ulaşan,

- Düğme piller ve düğme pillerden oluşan bileşik pillerin üretiminde, pil ağırlığının % 2' sinden fazla cıva,
  - (a) bendinde belirtilen pillerin dışında, diğer pillerin üretiminde, pil ağırlığının % 0,0005' inden fazla cıva,
  - Akümülatörlerin üretiminde, akümülatör ağırlığının % 0,0005' inden fazla cıva,
- kullanılamaz.

Yukarıda belirtilen oranlardan fazla cıva ihtiva eden pil ve akümülatörler 01.06.2000 tarihinden itibaren kullanım amacıyla ve kullanım amacına uygun olarak cihaz ve araçların içine yerleştirilmiş şekilde piyasaya sürülemez.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Kimyasal Güvenlik Komisyonu

Madde 44- Bakanın veya görevlendireceği bir yetkilinin başkanlığında kurulacak olan Kimyasal Güvenlik Komisyonu 443 sayılı Çevre Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname' nin 36 ncı maddesine dayanılarak;

- Bu Yönetmeliğin getirdiği hükümlerin işlerliğini sağlamak,
- Ulusal ve uluslararası bilgi değişimini sağlayarak gerekli gördüğü hükümleri güncelleştirmek ve eksikliklerini gidermek için görüş bildirmek,
- Gerekli durumlarda danışman olarak görev yapmak,
- Kimyasal maddelerden kaynaklanan kazalarla ilgili gerekli çalışmaları yapmak, üzere oluşturulur.

Bu komisyon Bakanlığın talebi üzerine toplanır, iç çalışma yöntem ve esasları ihtisas komisyonlarının çalışma yöntem ve esaslarını belirleyen yönetmelik hükümlerine tabiidir.

Komisyonun Oluşumu

Madde 45- Bu komisyon Hukuk Müşavirliği' nden 1, Bakanlık ilgili teknik dairelerinden 3, Maliye ve Gümrük Bakanlığı' ndan 1, Sağlık Bakanlığı' ndan 1, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı' ndan 1, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı' ndan 1, ilgili Üniversite birimlerinden 2, üretici ve ara işletmeciyi temsilen Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği' nden 1, Kimya Sanayicileri Derneğinden 1, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı' ndan 1, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı' ndan 1 kişi olmak üzere toplam 14 kişiden oluşur.

Komisyonun gerek görmesi halinde, çalışılan konu ile ilgili kurum ve kuruluşlardan temsilciler alınarak alt çalışma komisyonları oluşturulur.

Ücret

Madde 46- Bu komisyonlarda görevlendirilmiş kişilerden Bakanlık mensubu olmayanların yurt içi ve yurtdışı yollukları, telif, tercüme ve hizmet ücretleri ile iase ve ibate giderleri Çevre Kirliliğini Önleme Fonu'ndan karşılanır.

Yaptırımlar

Madde 47- Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 15 inci ve 16 ncı maddelerinde belirtilen makamlar ve 443 sayılı Çevre Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre Çevre Bakanlığı tarafından gerekli işlemler yapılır. Kanun'un 20., 21., 22. ve 23 üncü maddelerinde belirtilen idarî nitelikteki cezalar ise yeni Kanun'un 24 üncü maddesinde belirtilen yetkili makamlar tarafından verilir.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1- Tehlikeli madde ve müstahzarlarıyla iştegal edenler Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde durumlarını bu Yönetmelik hükümlerine uydurmak zorundadır.

Geçici Madde 2- (R.G. 20.04.2001/24379' da yayımlanan Yönetmelik, m.9 ile yür. kld.; Ek: R.G. 25.07.2001/24473' da yayımlanan Yönetmelik, m.1) Bu Yönetmeliğin 37 nci maddesinde kullanım alanları ve miktarları belirlenen serpantin grubu asbest lifi, (h), (i), (j), (k), (l), (m), (n) alt bentlerinde belirtilen ürünlerde 01.12.2002 tarihinden itibaren kullanılamaz.

Geçici Madde 4- (İlave 02.03.2007 tarih 26450 sayılı Resmî Gazete) Bu Yönetmeliğin 37 nci maddesinde kullanım alanları ve miktarları belirlenen serpantin grubu asbest lifi, aynı maddenin dördüncü fıkrasının (o) bendinde belirtilen ve piyasaya arz edilmesi hedeflenen ürünlerde kullanılamaz.

Geçici Madde 5- (İlave 18.01.2008 tarih 26760 sayılı Resmî Gazete) Bu Yönetmeliğin 37 nci maddesinde kullanım alanları ve miktarları belirlenen serpantin grubu asbest lifi, aynı maddenin dördüncü fıkrasının (p), (r) ve (s) bentlerinde belirtilen ve piyasaya arz edilmesi hedeflenen ürünlerde 01.04.2008 tarihinden itibaren kullanılamaz, bu ürünler piyasaya arz edilemez".

Yürürlük

Madde 48- Sayıştay' ın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik Resmî Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 49- Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre Bakanı yürütür.

EKLER (1)

EK - I: Zararlı Maddeler Listesi

(Bu liste içindeki maddenin karakteristik özelliğini gösteren ve yapısında fazla oranda içerdiği elementin atom numarasına göre sınıflandırılmıştır.)

EK - II: (20.04.2001 tarih ve 24379 sayılı Resmî Gazete' de yayınlanan Yönetmeliğin 9. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır).

EK - III: Zararlı Maddelerin Beyan ve İzin Bilgi Formu

EK - IV: (20.04.2001 tarih ve 24379 sayılı Resmî Gazete' de yayınlanan Yönetmeliğin 8. maddesi ile başlık; "Tehlikeli Madde ve Müstahzarların Etiketlenmesinde Kullanılacak Tehlike Sembol ve İşaretleri" olarak değiştirilmiştir.

EK - V: Ambalajlama Sınıfları

EK - VI: Kansere Yapıcı Maddeler Listesi

(2)EK - VII: (20.04.2001 tarih ve 24379 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Yönetmeliğin 8. maddesi ile başlık; "Risk Durumları ve Kombinasyonları" olarak değiştirilmiştir.

EK - VIII: Depolama ile İlgili Sınıflandırma

EK - IX: Ürünü Atıktan Ayıran Kriterler

(2) - 20.04.2001/24379' da yayınlanan Yönetmeliğin, 9. Maddesi ile bu ekte yer alan R 40 sayılı Risk İbaresinin açık ifadesi "Kanserojen etki şüphesi -Yetersiz veri" şeklinde değiştirilmiş, Risk Durumu Kombinasyonlarından "R 40/20", "R 40/21", "R 40/22", "R 40/20/21", "R 40/20/22", "R 40/21/22" "R 40/20/21/22" Risk İbareleri metinden çıkarılmış, Risk Durumları ve Risk Durumlarının Kombinasyonlarına aşağıda verilen Risk İbareleri ilave edilmiştir.

R 68 - Tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/20 - Zararlı: Solunduğunda tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/21 - Zararlı: Cilt ile temasında tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/22 - Zararlı: Yutulduğunda tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/20/21 - Zararlı: Cilt ile temasında, solunduğunda tedavisi mümkün olmaya etki riski

R 68/20/22 - Zararlı: Yutulduğunda, solunduğunda tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/21/22 - Zararlı: Yutulduğunda ve cilt ile temasında tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/20/21/22 - Zararlı: Cilt ile temasında solunduğunda ve yutulduğunda tedavisi mümkün olmayan etki riski.

NOT: 11.07.1993 tarih ve 21634 sayılı Resmî Gazete' de yayınlanan Yönetmeliğin Ek' leri teknik sebeplerden dolayı alınamamıştır.